

HANDLINGSPLAN FÖR TILLGÄNGLIGHET

Publicerad

Beslutsfattare

Rektor

Handläggare

Personalenheten

Beslutsdatum

2017-05-02

Giltighetstid

2018-05-02

Sammanfattning

Handlingsplanen är ett komplement till Policy för tillgänglighet (Dnr V 2016/807). Handlingsplanen specificerar de universitetsgemensamma åtgärder som Universitetsledningen fattat beslut om.

Handlingsplanen är indelad i fyra fokusområden: normer och värderingar, verksamhet, fysisk tillgänglighet och lokaler, samt information och kommunikation.

Handlingsplanen anger även ansvariga funktioner för respektive område.

HANDLINGSPLAN

Handlingsplanen är ett komplement till Policy för tillgänglighet (Dnr V 2016/807). Handlingsplanen ska specificera de universitetsgemensamma åtgärder som Universitetsledningen fattar beslut om.

Institutioner, enheter eller andra funktioner där det ska bedrivas ett lokalt arbete med tillgänglighet ska upprätta lokala handlingsplaner.

Handlingsplanen är indelad i fyra fokusområden: normer och värderingar, verksamhet, fysisk tillgänglighet och lokaler, samt information och kommunikation. Bakgrunden till handlingsplanen är en rapport¹ som har tagits fram av en arbetsgrupp tillsatt av universitetsdirektören, och som innefattar en nulägesanalys av tillgänglighetsarbetet. Handlingsplanen bygger också på de riktlinjer för tillgänglighet som är framtagna av Myndigheten för delaktighet.²

Åtgärderna ska bedömas och prioriteras utifrån vad som kan anses skäligt i förhållande till åtgärdernas kostnader.³

---

¹ Göteborgs universitet (2016) *Rapport från arbetsgrupp tillgänglighet* (Dnr V 2016/807)

² Myndigheten för delaktighet, MHD (2015) *Riv Hindren*

³ Diskrimineringslagen 3 kap 2 § 3 p

Normer och värderingar

Mål

Universitet ska ha en hälsofrämjande och inspirerande studie- och arbetsmiljö med lika rättigheter och möjligheter för alla studenter och anställda. Anställda och studenter ska ha kunskap om målsättningar inom tillgänglighetsområdet. Chefer och anställda vid universitetet ska erbjudas utbildningar som utgår från diskrimineringslagen och rutiner vid diskriminering och trakasserier, och som handlar om normkritiskt förändringsarbete i praktiken. De utbildningar som erbjuds ska vara åtgärds- och handlingsinriktade och utgå ifrån identifierade målgruppers behov. Universitetets gemensamma högskolepedagogiska utbildning ska inkludera normkritiska perspektiv.

Åtgärder

Integrera tillgänglighetsfrågor utifrån normkritiska perspektiv i nätverk och utbildningar

Kontinuerlig utbildning för studievägledare och utbildningsansvariga i befintliga nätverk

Kontinuerlig utbildning för personalhandläggare i befintliga nätverk

Introduktionsutbildningar för anställda och studenter

Medarbetarutbildningen

Arbetsmiljöutbildningar

Utbildningar inom likabehandlingsområdet

Chefsutvecklings- och medarbetarprogram

Högskolepedagogisk fortbildning

Chefs- och prefektutbildning

Utbildningar för tentamensvakter

Integrera tillgänglighetsperspektiv i systematiskt arbetsmiljöarbete

Avtal, policys, planer, checklistor och undersökningar inom arbetsmiljöområdet ska ha ett uttalat likabehandlings- och tillgänglighetsperspektiv. Frågor som rör tillgänglighet ska inkluderas i verksamhetens checklistor, som används för att genomföra fysiska, sociala och organisatoriska arbetsmiljöronder.

Stöd ska utformas så verksamheten kan genomföra tillgänglighetsronder. Ronderna bör avse tillgänglig verksamhet, fysisk miljö och lokaler samt information och kommunikation.

Ansvar

Universitetsdirektören samt prefekter och chefer

Verksamhet

Med tillgänglig verksamhet avses det stöd som universitetet som arbetsgivare och utbildningsanordnare erbjuder studenter och anställda med funktionsnedsättning. Inom ramen för avsnittet behandlas även frågor rörande rekrytering och upphandling

Mål

Studenter ska ha likvärdiga möjligheter till kunskapsutveckling och delaktighet i utbildningen. Det ska vara tydligt för studenter vilket stöd de har rätt till och vem de ska kontakta för att få tillgång till stöd. Studenter ska, oavsett eventuell funktionsnedsättning, ha likvärdiga möjligheter vid genomförande av examination. Litteratur ska vara tillgänglig för studenter och anställda vid universitetet. I universitetets verksamhet ska alla ha likvärdiga möjligheter till anställning. Vid rekrytering ska universitetet eftersträva en personalsammansättning som speglar det omgivande samhället.

Åtgärder

Stöd till studenter med funktionsnedsättning

Ett ökat samarbete mellan utbildningsenheten och institutionerna behöver utvecklas för att kunna säkerställa att studenter som är i behov av stöd får likvärdiga förutsättningar och möjligheter. Det krävs därmed ett tydliggörande kring vilket ansvar som ligger på utbildningsenheten och vad institutionerna ansvarar för. Ansvarsfördelningen ska kommuniceras till hela verksamheten. Utbildningsenheten och samordnarna får i uppdrag att undersöka hur enheten kan stötta i den främjande verksamheten.

Institutionernas utbildnings-, program- och kursansvariga ska erbjudas kompetensutveckling som särskilt belyser universitetets skyldigheter att bedriva en tillgänglig verksamhet samt informera om det pedagogiska stöd som erbjuds studenter med funktionsnedsättning.

En universitetsgemensam mall för handläggningsordning av stöd till studenter med funktionsnedsättning ska tas fram och publiceras på Medarbetarportalen. I handläggningsordningen konkretiseras ”en kontaktväg in” för studenter med funktionsnedsättning som är i behov av stöd.

Verksamheten för tentamensservice ska utformas i linje med *Utredning av verksamheten för tentamensservice vid Göteborgs universitet*⁴. Tydliga rutiner och ansvarsfördelning för stöd, och alternativa former för examination, ska utformas i samverkan mellan ansvariga parter. Rutinerna ska kommuniceras och spridas till studenter och anställda. Verksamheten ska samordnas med Chalmers.

Tentamenssalar ska utformas för att vara tillgängliga för så många som möjligt, oavsett funktionsnedsättning. Det ska finnas möjlighet att sitta avskilt och det ska finnas tillgång till dator samt olika programvaror för stöd. Expertkompetens ska anlitas för att ge stöd i hur tentamensservice kan utvecklas för att bli så tillgänglig

---

⁴ Göteborgs universitet (Dnr: 2015/204) *Utredning av verksamheten för tentamensservice vid Göteborgs universitet*

som möjligt. I detta bör fysisk tillgänglighet, tillgänglig verksamhet samt information och kommunikation ses över.

Tillgänglig litteratur

Universitetsbibliotekets uppdrag att anpassa litteratur för studenter och anställda ska tydliggöras och att ansvaret även gäller universitetets anställda bör förtydligas. En kostnadsmodell bör tas fram. Det bör också framgå i vilken utsträckning litteratur ska göras tillgänglig samt klargörande om ansvarsfördelningen mellan universitetsbiblioteket och Myndigheten för tillgängliga medier. Information om uppdrag och rutiner ska spridas i organisationen. Det innefattar också information om vad som är att betrakta som tillgänglig litteratur eller ett tillgängligt dokument.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Inventera och utveckla rutiner för att uppfylla kraven enligt arbetsmiljölagen (1977:1160), som innebär att arbetsgivaren ska anpassa arbetsförhållandena efter medarbetarens individuella förutsättningar. Det kan bland annat innebära att arbetsgivaren ska skaffa hjälpmedel som till exempel ett förstoringsprogram till datorn eller program för att kommunicera.

Rekrytering

För att främja likvärdig rekrytering i samtliga personalkategorier ska rekryteringsprocessen granskas och kvalitetssäkras utifrån tillgänglighetsperspektiv. Detta avser alla delar av processen, från tjänstebeskrivning, utlysning, rekryteringsförfarande och granskning till anställningsbeslut och lönesättning. När det gäller läraranställningar ska personalenheten tillhandahålla metodverktyg till lärarförslagsnämnderna som främjar likvärdig rekrytering.⁵

Upphandling

Gemensamma förvaltningen får i uppdrag att inventera hur tillgänglighetsperspektivet inkluderas i upphandlingar idag. Utifrån inventeringen ska en plan tas fram för att utveckla krav i upphandlingsprocessen utifrån samtliga tillgänglighetsområden så som de definieras i Myndigheten för delaktighets riktlinjer⁶.

Ansvar

Universitetsdirektören, prefekter och chefer med arbetsmiljöansvar, ansvar för rekrytering respektive upphandling

Överbibliotekarien har ansvaret för arbetet med tillgänglig litteratur

---

⁵ Åtgärd hämtad från *Göteborgs universitets policy och handlingsplan för jämställdhet och likabehandling* (2015)

⁶ Se Myndigheten för delaktighets MHD (2015) *Riv Hindren*

Fysisk tillgänglighet – verksamhetens lokaler

Mål

Alla ska kunna besöka, studera och arbeta vid universitetet. Lokalerna vid Göteborgs universitet ska därför vara tillgängliga.

Åtgärder

Möjligheterna för att universitetet ansluter sig till Tillgänglighetsdatabasen ska undersökas.⁷ Diskussionerna bör föras i nära samarbete med de funktioner som idag arbetar med fysisk tillgänglighet, det vill säga Fastighets- och serviceenheten och expertfunktioner vid Personalenheten. I uppdraget ska också ett förslag tas fram kring hur arbetet med fysisk tillgänglighet ska organiseras långsiktigt och vem som ansvarar för vad inom området. Vidare behöver det tydliggöras vilken kompetens som bör finnas inom universitetet och var den kompetensen ska placeras. Förslaget ska också innehålla en kostnadsberäkning samt ett förtydligande av vem som ska stå för kostnader kopplat till fysisk tillgänglighet på kort och lång sikt.

Universitetets bokningssystem ska inkludera information om vilka lokaler som är tillgängliga och i vilka avseenden. Information om vikten av att boka tillgängliga lokaler ska spridas i organisationen. Tillgänglighet gällande arrangemang och konferenser ska omfatta fysisk tillgänglighet men också inbjudan, mat och dokumentation.

Ansvar

Universitetsdirektören, prefekter och chefer med ansvar för lokaler

---

⁷ TD är ursprungligen framtagen av Västra Götalandsregionen, Västsvenska Turistrådet, den samlade funktionshindersrörelsen i Västsverige i samverkan med företag och kommuner i Västra Götaland. TD Tillgänglighetsdatabasen <http://www.t-d.se/sv/TD2/>

Information och kommunikation

Mål

Alla människor ska kunna kommunicera med myndigheten och ta del av dess information på likvärdiga villkor. Universitetet ska arbeta för att säkerställa att tillgänglighetsperspektiv inkluderas i det dagliga arbetet med information och kommunikation.

Åtgärder

Ansvarsfördelningen ska tydliggöra vilka enheter och funktioner inom Gemensamma förvaltningen som ansvarar för följande områden: skriftlig information, webbplats och e-tjänster, film och tv, telefonsamtal, korrespondens och meddelanden samt möten och konferenser. Ett styrdokument som klargör ambitionerna inom informations- och kommunikationsområdet tas fram, samt rutiner för hur tillgänglighetsperspektivet ska inkluderas i det dagliga arbetet.

En inventering av skriftlig information och kommunikation utifrån ett tillgänglighetsperspektiv ska genomföras för att identifiera åtgärder för att nå målpuppfyllelse.

I framtagande av nya webbgörelser ska tillgänglighetsperspektivet särskilt beaktas.

Riktlinjer, i form av en redaktörsmanual för tillgängligt innehåll på webben, tas fram vid kommunikationsenheten.

Lyssnatjänster på Medarbetarportalen och Studentportalen tas fram vid kommunikationsenheten.

Kommunikationsenheten får i uppdrag att se över vilka tillgängliga symboler som ska köpas in vid universitetet. Det gäller olika typer av bilder och symboler som kompletterar textinnehåll.

En inventering av olika system vid universitetet ska genomföras för att klargöra vilka funktioner som står för förvaltandet samt i vilken utsträckning systemen är tillgängliga för alla, oavsett eventuell funktionsnedsättning. En strategi för att kontinuerligt testa system utifrån ett tillgänglighetsperspektiv ska tas fram.

De utbildningar som hålls i olika system ska innehålla information om och utbildning i tillgänglighetsperspektiv.

Vilka funktioner som ansvarar för att personer med funktionsnedsättning ska kunna tillgodogöra sig myndighetens information på film och tv ska identifieras. I vilken utsträckning film och tv ska göras tillgängligt, och på vilka sätt, ska göras tydligt.

Vilken funktion vid universitetet som ansvarar för tillgänglighet kopplat till telefonsamtal ska klargöras. Rutiner ska skapas för att det också ska vara möjligt för allmänheten att kommunicera med myndigheten via Teletal, förmedlingstjänst för texttelefoni och förmedlingstjänst för bildtelefoni.

Ansvar

Universitetsdirektören, prefekter och chefer med ansvar för kommunikation